ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ 03/അധ്യായഃ 14

< ദേവീഭാഗവതപുരാണമ് | സ്കന്ധഃ 03

യുധാജിദ്വീരസേനയോര്യുദ്ധാർഥം സജ്ജീഭവനമ്

ജനമേജയ ഉവാച

ശ്രുതോ വൈ ഹരിണാ ക്ലൃപ്തോ യജ്ഞോ വിസ്തരതോ ദ്വിജ .

മഹിമാനം തഥാമ്ബായാ വദ വിസ്തരതോ മമ .. 1 ..

ശ്രുത്വാ ദേവ്യാശ്ചരിത്രം വൈ കുർവേ മഖമനുത്തമമ് .

പ്രസാദാത്തവ വിപ്രേന്ദ്ര ഭവിഷ്യാമി ച പാവനഃ .. 2 ..

വ്യാസ ഉവാച

ശൃണു രാജൻപ്രവക്ഷ്യാമി ദേവ്യാശ്ചരിതമുത്തമമ് .

ഇതിഹാസം പുരാണഞ്ച കഥയാമി സുവിസ്തരമ് .. 3 ..

കോസലേഷു നൃപശ്രേഷ്ഠഃ സൂര്യവംശസമുദ്ഭവഃ .

പുഷ്യപുത്രോ മഹാതേജാ ധ്രുവസന്ധിരിതി സ്മൃതഃ .. 4 ..

ധർമാത്മാ സത്യസന്ധശ്ച വർണാശ്രമഹിതേ രതഃ .

അയോധ്യായാം സമൃദ്ധായാം രാജ്യം ചക്രേ ശുചിവ്രതഃ .. 5 ..

ബ്രാഹ്മണാഃ ക്ഷത്രിയാ വൈശ്യാഃ ശൂദ്രാശ്ചാന്യേ തഥാ ദ്വിജാഃ .

സ്വാം സ്വാം വൃത്തിം സമാസ്ഥായ തദ്രാജ്യേ ധർമതോഽഭവൻ .. 6 ..

ന ചൗരാഃ പിശുനാ ധൂർതാസ്തസ്യ രാജ്യേ ച കുത്രചിത് .

ദമ്ഭാഃ കൃതഘ്നാ മൂർഖാശ്ച വസന്തി കില മാനവാഃ .. 7 ..

ഏവം വൈ വർതമാനസ്യ നൃപസ്യ കുരുസത്തമ .

ദ്വേ പത്ന്യൗ രൂപസമ്പന്നേ ഹ്യാസതുഃ കാമഭോഗദേ .. 8 ..

മനോരമാ ധർമപത്നീ സുരൂപാഽതിവിചക്ഷണാ .

ലീലാവതീ ദ്വിതീയാ ച സാഽപി രൂപഗുണാന്വിതാ .. 9 ..

വിജഹാര സപത്നീഭ്യാം ഗൃഹേഷൂപവനേഷു ച .

ക്രീഡാഗിരൗ ദീർഘികാസു സൗധേഷു വിവിധേഷു ച .. 10 ..

മനോരമാ ശുഭേ കാലേ സുഷുവേ പുത്രമുത്തമമ് .

സുദർശനാഭിധം പുത്രം രാജലക്ഷണസംയുതമ് .. 11 ..

ലീലാവത്യപി തത്പത്നീ മാസേനൈകേന ഭാമിനീ .

സുഷുവേ സുന്ദരം പുത്രം ശുഭേ പക്ഷേ ദിനേ തഥാ .. 12 ..

ചകാര നൃപതിസ്തത്ര ജാതകർമാദികം ദ്വയോഃ .

ദദൗ ദാനാനി വിപ്രേഭ്യഃ പുത്രജന്മപ്രമോദിതഃ .. 13 ..

പ്രീതിം തയോഃ സമാം രാജാ ചകാര സുതയോർനൃപ .

നൃപശ്ചകാര സൗഹാർദേഷ്വന്തരം ന കദാചന .. 14 ..

ചൂഡാകർമ തയോശ്ചക്രേ വിധിനാ നൃപസത്തമഃ .

യഥാവിഭവമേവാസൗ പ്രീതിയുക്തഃ പരന്തപഃ .. 15 ..

കൃതചൂഡൗ സുതൗ കാമം ജഹ്രതുർനൃപതേർമനഃ .

ക്രീഡമാനാവുഭൗ കാന്തൗ ലോകാനാമനുരഞ്ജകൗ .. 16 ..

തയോഃ സുദർശനോ ജ്യേഷ്ഠോ ലീലാവത്യാഃ സുതഃ ശുഭഃ .

ശത്രുജിത്സംജ്ഞകഃ കാമം ചാടുവാക്യോ ബഭൂവ ഹ .. 17 ..

നൃപതേഃ പ്രീതിജനകോ മഞ്ജുവാക്ചാരുദർശനഃ .

പ്രജാനാം വല്ലഭഃ സോഽഭൂത്തഥാ മന്ത്രിജനസ്യ വൈ .. 18 ..

തഥാ തസ്മിന്നൃപഃ പ്രീതിഞ്ചകാര ഗുണയോഗതഃ .

മന്ദഭാഗ്യാന്മന്ദഭാവോ ന തഥാ വൈ സുദർശനേ .. 19 ..

ഏവം ഗച്ഛതി കാലേ തു ധ്രുവസന്ധിർനൃപോത്തമഃ .

ജഗാമ വനമധ്യേഽസൗ മൃഗയാഭിരതഃ സദാ .. 20 ..

നിഘ്നന്മൃഗാൻ രുരൂൻകമ്ബൂൻസൂകരാൻഗവയാഞ്ഛശാൻ .

മഹിഷാഞ്ഛരഭാൻഖഡ്ഗാംശ്ചിക്രീഡ നൃപതിർവനേ .. 21 ..

ക്രീഡമാനേ നൃപേ തത്ര വനേ ഘോരേഽതിദാരുണേ .

ഉദതിഷ്ഠന്നികുഞ്ജാത്തു സിംഹഃ പരമകോപനഃ .. 22 ..

രാജ്ഞാ ശിലീമുഖേനാദൗ വിദ്ധഃ ക്രോധവശം ഗതഃ .

ദൃഷ്ട്വാഗ്രേ നൃപതിം സിംഹോ നനാദ മേഘനിഃസ്വനഃ .. 23 ..

കൃത്വാ ചോർധ്വം സ ലാങ്ഗൂലം പ്രസാരിതബൃഹത്സടഃ .

ഹന്തും നൃപതിമാകാശാദുത്പപാതാതികോപനഃ .. 24 ..

നൃപതിസ്തരസാ വീക്ഷ്യ ദധാരാസിം കരേ തദാ .

വാമേ ചർമ സമാദായ സ്ഥിതഃ സിംഹ ഇവാപരഃ .. 25 ..

സേവകാസ്തസ്യ യേ സർവേ തേഽപി ബാണാൻപൃഥക്പൃഥക് .

അമുഞ്ചൻകുപിതാഃ കാമം സിംഹോപരി രുഷാന്വിതാഃ .. 26 ..

ഹാഹാകാരോ മഹാനാസീത്സമ്പ്രഹാരശ്ച ദാരുണഃ .

ഉത്പപാത തതഃ സിംഹോ നൃപസ്യോപരി ദാരുണഃ .. 27 ..

തം പതന്തം സമാലോക്യ ഖഡ്ഗേനാഭ്യഹനന്നൃപഃ .

സോഽപി ക്രൂരൈർനഖാഗ്രൈശ്ച തത്രാഗത്യ വിദാരിതഃ .. 28 ..

സ നഖൈരാഹതോ രാജാ പപാത ച മമാര വൈ .

ചുക്രുശുഃ സൈനികാസ്തേ തു നിർജഘ്നുർവിശിഖൈസ്തദാ .. 29 ..

മൃതഃ സിംഹോഽപി തത്രൈവ ഭൂപതിശ്ച തഥാ മൃതഃ .

സൈനികൈർമന്ത്രിമുഖ്യാശ്ച തത്രാഗത്യ നിവേദിതാഃ .. 30 ..

പരലോകഗതം ഭൂപം ശ്രുത്വാ തേ മന്ത്രിസത്തമാഃ .

സംസ്കാരം കാരയാമാസുർഗത്വാ തത്ര വനാന്തികേ .. 31 ..

പരലോകക്രിയാം സർവാം വസിഷ്ഠോ വിധിപൂർവകമ് .

കാരയാമാസ തത്രൈവ പരലോകസുഖാവഹമ് .. 32 ..

പ്രജാഃ പ്രകൃതയശ്ചൈവ വസിഷ്ഠശ്ച മഹാമുനിഃ .

സുദർശനം നൃപം കർതും മന്ത്രം ചക്രുഃ പരസ്പരമ് .. 33 ..

ധർമപത്നീസുതഃ ശാന്തഃ പുരുഷശ്ച സുലക്ഷണഃ .

അയം നൃപാസനാർഹശ്ച ഹ്യബ്രുവന്മന്ത്രിസത്തമാഃ .. 34 ..

വസിഷ്ഠോഽപി തഥൈവാഹ യോഗ്യോഽയം നൃപതേഃ സുതഃ .

ബാലോഽപി ധർമവാൻ രാജാ നൃപാസനമിഹാർഹതി .. 35 ..

കൃതേ മന്ത്രേ മന്ത്രിവൃദ്ധൈര്യുധാജിന്നാമ പാർഥിവഃ .

തത്രാജഗാമ തരസാ ശ്രുത്വാ തൂജ്ജയിനീപതിഃ .. 36 ..

മൃതം ജാമാതരം ശ്രുത്വാ ലീലാവത്യാഃ പിതാ തദാ .

തത്രാജഗാമ ത്വരിതോ ദൗഹിത്രപ്രിയകാമ്യയാ .. 37 ..

വീരസേനസ്തഥാഽഽയാതഃ സുദർശനഹിതേച്ഛയാ .

കലിങ്ഗാധിപതിശ്ചൈവ മനോരമാപിതാ നൃപഃ .. 38 ..

ഉഭൗ തൗ സൈന്യസംയുക്തൗ നൃപൗ സാധ്വസസംസ്ഥിതൗ .

ചക്രതുർമന്ത്രിമുഖ്യൈസ്തൈർമന്ത്രം രാജ്യസ്യ കാരണാത് .. 39 ..

യുധാജിത്തു തദാഽപൃച്ഛജ്ജ്യേഷ്ഠഃ കഃ സുതതോർദ്വയോഃ .

രാജ്യം പ്രാപ്നോതി ജ്യേഷ്ഠോ വൈ ന കനീയാൻകദാചന .. 40 ..

വീരസേനോഽപി തത്രാഹ ധർമപത്നീസുതഃ കില .

രാജ്യാർഹഃ സ യഥാ രാജൻ ശാസ്ത്രജ്ഞേഭ്യോ മയാ ശ്രുതമ് .. 41 ..

യുധാജിത്പുനരാഹേദം ജ്യേഷ്ഠോഽയം ച യഥാ ഗുണൈഃ .

രാജലക്ഷണസംയുക്തോ ന തഥായം സുദർശനഃ .. 42 ..

വിവാദോഽത്ര സുസമ്പന്നോ നൃപയോസ്തത്ര ലുബ്ധയോഃ .

കഃ സന്ദേഹമപാകർതും ക്ഷമഃ സ്യാദതിസങ്കടേ .. 43 ..

യുധാജിന്മന്ത്രിണഃ പ്രാഹ യൂയം സ്വാർഥപരാഃ കില .

സുദർശനം നൃപം കൃത്വാ ധനം ഭോക്തും കിലേച്ഛഥ .. 44 ..

യുഷ്മാകം തു വിചാരോഽയം മയാ ജ്ഞാതസ്തഥേങ്ഗിതൈഃ .

ശത്രുജിത്സബലസ്തസ്മാത്സമ്മതോ വോ നൃപാസനേ .. 45 ..

മയി ജീവതി കഃ കുര്യാത്കനീയാംസം നൃപം കില .

ത്യക്ത്വാ ജ്യേഷ്ഠം ഗുണാർഹഞ്ച സേനയാ ച സമന്വിതമ് .. 46 ..

നൂനം യുദ്ധം കരിഷ്യാമി തസ്മിൻഖഡ്ഗസ്യ മേദിനീ .

ധാരയാ ച ദ്വിധാ ഭൂയാദ്യുഷ്മാകം തത്ര കാ കഥാ .. 47 ..

വീരസേനസ്തു തച്ഛ്രുത്വാ യുധാജിതമഭാഷത .

ബാലൗ ദ്വൗ സദൃശപ്രജ്ഞൗ കോ ഭേദോഽത്ര വിചക്ഷണ .. 48 ..

ഏവം വിവദമാനൗ തൗ സംസ്ഥിതൗ നൃപതീ തദാ .

പ്രജാശ്ച ദ്വൈധയൈശ്ചൈവ ബഭൂവുർവ്യഗ്രമാനസാഃ .. 49 ..

സമാജഗ്മുശ്ച സാമന്താഃ സസൈന്യാഃ ക്ലേശതത്പരാഃ .

വിഗ്രഹഞ്ചാഭികാങ്ക്ഷന്തഃ പരസ്പരമതന്ദ്രിതാഃ .. 50 ..

നിഷാദാ ഹ്യായയുസ്തത്ര ശൃങ്ഗവേരപുരാശ്രയാഃ .

രാജദ്രവ്യമപാഹർതും മൃതം ശ്രുത്വാ മഹീപതിമ് .. 51 ..

പുത്രൗ ച ബാലകൗ ശ്രുത്വാ വിഗ്രഹം ച പരസ്പരമ് .

ചൗരാസ്തത്ര സമാജഗ്മുർദേശദേശാന്തരാദപി .. 52 ..

സമ്മർദസ്തത്ര സഞ്ജാതഃ കലഹേ സമുപസ്ഥിതേ .

യുധാജിദ്വീരസേനശ്ച യുദ്ധകാമൗ ബഭൂവതുഃ .. 53 ..

ഇതി ശ്രീദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം തൃതീയസ്കന്ധേ യുധാജിദ്വീരസേനയോര്യുദ്ധാർഥം സഞ്ജീഭവനം നാമ ചതുർദശോഽധ്യായഃ .. 14 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ_03/അധ്യായഃ_14&oldid=75592"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്